

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.II.21.307/2024/9.

A tanács tagjai: dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna a tanács elnöke

dr. Darákné dr. Nagy Szilvia előadó bíró

dr. Hajdu Edit bíró

dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

dr. Osztovits András bíró

A felperes: felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

dr. Kocsis István Zsolt ügyvéd (cím2)

Az alperes: alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

Juhász M. Gábor Ügyvédi Iroda (cím4; ügyintéző. dr. Juhász M. Gábor ügyvéd)

A per tárgya: jogalap nélküli gazdagodás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 3.P.20.482/2023/20.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 72.Pf.632.970/2024/4.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes részt vett az alperes által lebonyolított két árverésen. Az alperes a számú ügyben saját hatáskörben törölte a végrehajtási árverést, az árverési előlegből visszatartott a visszautalásánál 10.000 forintot. A számú ügyben az alperes az árverés vége után kérés nélkül visszautalta a felperesnek a végrehajtási előleget, csökkentve annak összegét 10.000 forinttal.

A kereseti kérelem és az alperes ellenkérelme

[2] A fizetési meghagyás elleni ellentmondás folytán perré alakult ügyben a felperes 20.000 forint tőke, és annak 2023. január 24. napjától a kifizetésig járó törvényes kamata, valamint az eljárási költségek megfizetése iránt terjesztett elő keresetet. Állítása szerint az alperes jogosulatlanul vonta le a visszautalt árverési előlegből a visszautalási költségeket, követelése jogi alapként ezért a jogalap nélkül gazdagodásra hivatkozott.

[3] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, mivel a visszautalási költséget a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 132/F. § (4) bekezdésének megfelelően számolta el.

Az első- és másodfokú határozat

[4] Az elsőfokú bíróság keresetet alaposnak ítélte.

[5] Az ügyre irányadó és alkalmazott jogszabályhelyek felhívásával (Vht. 132/F. § (4) bekezdése, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:579. §-a) a Vht. irányadó 132/F (4) bekezdését úgy értelmezte, hogy a kérelem nélküli esetkörben a kérelemre való visszautalásra vonatkozó eljárás rendelkezése nem irányadó. A pontosvesszővel elválasztott két esetkör külön kezelendő, a rájuk vonatkozó eljárás külön értelmezendő, vagyis az árverező kérelmére az átutalási költségek levonásával kell visszautalni, míg kérelem hiányában – a levonásra vonatkozó részre utalás nélkül – a teljes árverési előleget vissza kell utalni. Az alperes és a felperes között jogalap nélküli vagyoni eltolódás áll fenn, amely megalapozza a jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozó szabályok alkalmazását.

[6] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

[7] A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróság jogértelmezésével. A Vht. 132/F. § (4) bekezdésében ugyanis a normaszöveg mondat szerkezete a két eset között az árverési előleg visszautalási költségére nézve nem tesz különbséget, a rendelkezés az utalás határidejére nézve differenciál. A jogszabályi rendelkezésből tehát nem vezethető le, hogy a visszautalás költsége csak abban az esetben terhelné az árverezőt, ha külön kéri vissza az előleget. A normaszöveg helyes értelmezésben az alperes - a kérelem függvényében - az árverezési előleg átutalási költséggel csökkentett részének visszautalásáról vagy három munkanapon belül vagy az árverés befejezése után köteles gondoskodni. A másodfokú bíróság a normaszöveg értelmezése során figyelemmel volt a Vht. 34. § (1) bekezdésére, a Vht. Nagykomentárnak (szerkesztette: Lukács Tamás, Matonovics Bernadett, Schadl György) a Vht. 132/F. § (4) bekezdéséhez fűzött magyarázatára, valamint az Alaptörvény 28. cikkében megfogalmazott józan észnek, közjónak megfelelő erkölcsös és gazdaságos jogszabály értelmezésre.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[8] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet. Megsértett jogszabályhelyként hivatkozott a – helyesen - Vht. 132/F. § (4) bekezdésére, a 34. § (1) bekezdésére, a bírósági végrehajtási

ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 1/2002. (I. 17.) IM rendelet 47. § (1) bekezdésére, valamint a Ptk. 6:579. § (1) bekezdésére.

[9] A másodfokú bíróság – ellentétben az elsőfokú bírósággal - tévesen értelmezte a Vht. 132/F. § (4) bekezdését. Az indokolásban hivatkozott kommentárban kifejtett álláspont pedig nem írhatja felül a jogszabály szövegét.

[10] Érvelése szerint az értelmezendő feltételes tagmondatban van bele foglalva az átutalás költségének levonása, így a fennmaradó esetekre, a másik tagmondatra az nyilvánvalóan nem vonatkozhat. Ha nem ez lenne a jogszabály értelme, akkor nem lenne az első feltételes tagmondatban a költségfelszámítás, hanem külön általános normaszövegben fogalmazza meg a jogalkotó. A másodfokú bíróság szembe helyezkedett az IM állásfoglalással és a normaszöveg nyelvtani értelmezésével. A jogszabály tartalmilag azt jelenti, hogy ne az adós fizesse meg az árverező meggondolatlan magatartása miatt a visszautalással járó költséget. Ebben az esetben a végrehajtó egy speciális szolgáltatást teljesített, amiért az árverezőnek díjat kell fizetnie. Hibás a másodfokú bíróság azon értelmezése is, hogy az árverező érdekében történik az árverés, hiszen az egész eljárás a végrehajtást kérő kérelmére indult, az adóstól beszedni kívánt tartozás miatt. Abban az esetben, ha a végrehajtó saját hatáskörében törölte az árverést, akkor teljesen értelmetlen a másodfokú bíróság indokolása, mert árverés nem valósult meg, ezért az árverező jogosult a teljes ideiglenesen átadott összegre.

[11] A jogerős ítélet mindezek alapján sérti a Vht. 34. § (1) bekezdését, mert a kérdéses végrehajtási eljárásokban nem az adós fizette a hivatkozott végrehajtási költséget, sérti az 1/2002. (I. 17.) IM rendelet 47. § (1) bekezdését, mert az alperes nem teljesítette teljes mértékben a kifizetést az előfeltétel bekövetkezte után. A végrehajtási eljárásokban az alperes jogosulatlanul kérte a felperestől azt a díjat, amelynek megfizetésére az adós kötelezett, így a Ptk. 6:579. § (1) bekezdésének megsértésével jutott vagyoni előnyhöz.

[12] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

[13] A másodfokú bíróság helyesen értelmezte a Vht. 132/F. § (4) bekezdését összhangban az Alaptörvény 28. cikkével és a Vht. 34. § (1) bekezdésével. Kifejezetten méltánytalan lenne az adósra, ha az elsőfokú bíróság által elfogadott jogértelmezés honosodna meg, mert ebben az esetben alkalmanként 100.00-160.000 forinttal nőne az adósságuk csak azért, mert az ingatlanukra többen licitáltak és a banki átutalási költségeket is arra terhelik rá, akit éppen ki fognak lakoltatni.

[14] Az alperesi irodánál semmilyen vagyoni előny, kimutatható gazdagodás nem realizálódott [Ptk. 6:579. § (2) bekezdés]. Az árverési előleg átutalása önmagában tehát nem eredményezett az alperesnél gazdagodást, hiszen ez egy elszámolási kötelezettséggel átvett összeg volt, a visszautalásnál pedig egyidejűleg került levonásra a banki tranzakciós költség. Az alperes esetén gazdagodás nem történt, a tranzakciós költségtől pedig nem felróható módon, hanem szükségszerűen esett el.

A Kúria döntése és jogi indokai

[15] A felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.

[16] A Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az ott előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül [Pp. 413. § (1) bekezdése, Pp. 423. § (1) bekezdése].

[17] A Kúria a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának első fordulata és 409. § (2) bekezdés b) pontjának második fordulata alapján a joggyakorlat egysége biztosításának szükségessége, illetve a felvetett jogkérdés különleges társadalmi jelentőségére tekintettel engedélyezte a felülvizsgálatot.

[18] A Kúriának a perben abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy az árverési előleg visszautalási költsége a Vht. 132/F. § (4) bekezdés második tagmondatában foglalt esetben kit terhel.

[19] A Kúria elfogadta a jogerős ítélet jogértelmezését, az ott kifejtett helyes érvelést nem ismétli meg.

[20] A Vht. 132/F. § (4) bekezdése az árverési előleg visszautalási költsége szempontjából nem tesz különbséget a két eset között, hanem csak az utalás határidejére nézve különíti el a két esetet. Mind a kérelemre mind a kérelem hiányában visszautalt árverési előleg átutalási költsége az árverezőt terheli.

[21] Helyesen utalt arra is a másodfokú bíróság, hogy az árverési előleg visszautalási költsége az árverező olyan saját érdekkörében felmerült költség, ami nem sorolható a Vht. 34. § (1) bekezdésében írt általános adósi költségek közé. A Vht. 34. § (1) bekezdésében foglalt végrehajtás során felmerült költség az igény érvényesítéséhez tapadó költség. Amennyiben a végrehajtás során az adós ingatlanát árverés útján értékesítik, akár a végrehajtást kérő, akár a végrehajtásban félként nem szereplő harmadik személyek azzal a céllal árvereznek, hogy az ingatlan tulajdonjogát megszerezhessék. Az ingatlan tulajdonjogának megszerzéséhez szükséges az árverési előleg átutalása. Az árverési előleg visszautalása során felmerülő banki átutalási díj nem a végrehajtási eljárásban megtestesülő igényérvényesítéshez tapadó költség, hanem annak a költsége, hogy az árverező egy végrehajtás alá vont ingatlan tulajdonjogát kívánja megszerezni. Ez a költség nem a végrehajtási eljárás kezdeményezésével, elrendelésével és foganatosításával felmerülő, hanem az ingatlan tulajdonjogának megszerzéséhez kapcsolódó költség. Éppen ezért a költség előlegezésére és viselésére sem vonatkozhatnak a Vht. 34. §-nak a rendelkezései.

[22] Az átutalási díj pedig banki tranzakciós költség, így fel sem merülhet, hogy az a végrehajtónál jogalap nélküli gazdagodásként (vagyon előnyként) jelentkezhetne [Ptk. 6:579. § (2) bekezdés].

[23] Mindezekre figyelemmel a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Kúria a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX törvény (a továbbiakban: Pp.) 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[24] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 82. § (1)-(2) bekezdése és a 83. § (1) bekezdése alapján a költségeit maga köteles viselni (felülvizsgálati eljárási illeték és ügyvédi munkadíj), valamint őt kellett kötelezni a felülvizsgálati ellenkérelmet előterjesztő alperes ügyvédi képvisellel felmerült felszámított felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére. A Kúria ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségekről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján 100.000 forint + áfa összegben határozta meg.

[25] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 405. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján.

[26] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Elvi tartalom

Az árverési előleg visszautalása során felmerülő banki átutalási díj nem a végrehajtási eljárásban megtestesülő igényérvényesítéshez tapadó költség, hanem annak a költsége, hogy az árverező egy végrehajtás alá vont ingatlan tulajdonjogát kívánja megszerezni.

Záró rész

Budapest, 2025. szeptember 2.

dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. előadó bírő, dr. Hajdu Edit s.k. bírő, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bírő, dr. Osztovits András s.k. bírő

A kiadmány hitelül:

tisztviselő